

Arbetsmaterial till *Du lärde mig kärlek*

Bakgrund

Boken *Du lärde mig kärlek* är en varm och känslös berättelse om en utflykt, kanske den sista, som en kvinna gör med sin alzheimersjuka mamma. De åker till havet och vi får följa varje tanke och känsla som dyker upp. Samtidigt blickar författaren tillbaka mot sin barndom.

Språket är poetiskt och enkelt att förstå. Det är korta meningar. Vissa stycken är som poesi. Hela boken andas tacksamhet och kärlek från en dotter till sin nu sjuka mamma i behov av hjälp. Vacker och trovärdig.

Arbetsmaterial till *Du lärde mig kärlek*

KAPITEL 1-5

LÄSFÖRSTÅELSE

När får vi i texten veta att detta handlar om en person som inte klarar sig utan hjälp?

Vad är det för årstid?

Vad tyckte mamman om att göra förr i tiden?

Hur minns kvinnan (dottern) sin mamma?

Varför vill kvinnan fylla den här dagen med minnen?

Vart ska de åka?

Hur förstår vi att mamman är förvirrad?

Hur beskriver kvinnan deras barndoms hem?

Vad är det för känslor som förmedlas i texten?

STARTA EN DISKUSSION

Kvinnan beskriver sin barndom som varm och lycklig och att de hade ett fint och vackert hem. Hur såg ditt barndomshem, där du växte upp, ut?

Minns vi bara de goda sakerna?

Arbetsmaterial till *Du lärde mig kärlek*

GRAMMATIK

Adjektiv: Stycket på rad 5, sid 7 blir så här utan adjektiv:

”Jag ser på ditt ansikte. Det har fullt av rynkor.

Ditt ansikte som jag känner lika bra som mitt eget. Huden är.

Håret ligger i lockar på huvudet. En vindpust lyfter håret. Det är. Jag vet hur ditt hår känns mellan fingrarna. Jag har strukit över det”.

Uppgift: Ge eleverna texten utan adjektiv och be dem jämföra med stycket i boken. Starta en diskussion. Vad skiljer? Vilken text tycker de bäst om? I vilken text ser de lättast hur ansiktet av mamman ser ut? Varför? Genom att göra så här får man på ett konkret sätt fram adjektivens betydelse utan att ens säga att ordgruppen heter adjektiv och att den beskriver saker. Sedan kan man spalta upp adjektiv på tavlan, både från texten och adjektiv som man hittar i klassrummet. Adjektiven kan sedan användas till att bilda meningar, enskilda eller i en berättelse.

Förkortningar: Människor idag använder helt andra förkortningar än de som finns i Svenska akademins ordlista. Många skapar egna förkortningar för snabba sms och mailkontakter.

Uppgift: Be eleverna skriva upp sina egna förkortningar på tavlan och vad dessa betyder. I *Du lärde mig kärlek* finns inga förkortningar men använd dagstidningar och försök hitta de vanligaste.

Spalta sedan upp de viktigaste som man bör känna till: bl.a. dvs. em. etc. f.d. fm. f.n. fr.o.m. jfr kl. m.fl. m.m. obs. osv. p.g.a. resp. s.k. st. t.ex. t.o.m. v.g. kr.
Låt eleverna ta två förkortningar var och använda dem i en mening.

Arbetsmaterial till *Du lärde mig kärlek*

SKRIVA

Fritt skrivande:

Skrivuppgift: Välj en av följande rubriker att skriva fritt till:

- Ett barndomsminne
- När jag blir gammal
- En spännande utflykt
- Detta längtar jag efter

Intervju: Vad är en intervju, vad tycker eleverna? Vad ska vara med? Spalta upp på tavlan. Se gärna på en inspelad intervju från TV. Förklara sedan strukturen och förbered:

- Vem ska de intervjua? (äldre släkting, vårdpersonal, anhörig)
- Hur ska de förbereda sig? (bestämma tid och plats)
- Förbered frågor (tänk på att det är bättre med frågor där man inte bara kan svara ja eller nej).
- Hur ska intervjun gå till? (bandspelare eller skriva ner svaren)
- Prata om vad följdfrågor är.

Skrivuppgift: Genomföra och redovisa en intervju.

Arbetsmaterial till

Du lärde mig kärlek

ORDKUNSKAP

Vad betyder orden?

- sjalen (rad 6, sid 3)
- vårdare (rad 1, sid 4)
- rynkor (rad 6, sid 5)
- porslinet (rad 1, sid 9)
- papiljotter (rad 16, sid 9)
- reaktion (rad 16, sid 15)
- vaselin (rad 3, sid 22)
- volang (rad 15, sid 23)
- generös (rad 1, sid 24)
- fåfänga (rad 14, sid 32)

Sätt in 4 av orden i en mening.

ATT JOBBA VIDARE MED

Jämför olika kulturers sätt att ta hand om gamla människor

Hur bor äldre människor i olika länder

Jämför med Sverige och följ eventuellt upp med intervjuer.

Arbetsmaterial till *Du lärde mig kärlek*

KAPITEL 6-11

LÄSFÖRSTÅELSE

Varför plockade kvinnan bara snäckor när hon var liten?

Hur reagerar mamman över att få bada?

Vad har de med sig att äta och dricka?

Hur många människor är det på stranden?

Varför känner sig kvinnan förlamad av sorg?

På vilket sätt kom mammans sjukdom smygande?

Vad tyckte mamman om att komma till vårdhemmet?

Hur kommer kvinnan att minnas dagen på stranden?

STARTA EN DISKUSSION

I kapitel 6 berättar kvinnan om hur hennes mamma lärde henne *“att vara rädd om allt levande”*. *“Ha respekt för livet”*. Vad betyder det?

Har en fluga samma värde som en människa? Blommor, träd?

Arbetsmaterial till *Du lärde mig kärlek*

GRAMMATIK

Sammansatta ord: Spalta upp exempel från texten: *sandkorn, plasthink, snigelhus, halsband, byxbenen, molnfri, vattendropparna, kexpaket, arbetsdag, hårbotten, solhatt mfl.* Ser eleverna något särskilt med dessa ord? Visa hur orden sitter ihop så det syns att sammansatta ord består av två eller flera ord. Man uttalar dem som ett ord. Vad tror eleverna att denna ordgrupp heter?

Uppgift: Leta mer sammansatta ord i klassrummet tillsammans eller enskilt och fyll på spalten på tavlan.

Motsatsord: Slå tillsammans upp ordet MOTSATS i en uppslagsbok. Spalta sedan upp några ord från kapitlen på tavlan, förslagsvis: *små, mjuka, modig, fria, rädd, levande, skönt, glädje, mörka, långa, varma, skrattar, högt, slutar...*

Uppgift: Låt eleverna enskilt i sina skrivböcker komma på motsatsorden. Fyll sedan på spalten tillsammans och diskutera svaren.

Arbetsmaterial till *Du lärde mig kärlek*

SKRIVA

Baksidestext: Varför har böcker en baksidestext? Syftet? Vad tror eleverna?

På några få rader locka till läsare och göra boken intressant.

På dessa få rader beskriva lite om personer, plats och handling.

Skrivuppgift: Efter avslutad läsning av *Du lärde mig kärlek*, skriva en kort baksidestext. Jämför/diskutera varandras texter.

Recension: Gå igenom vad en recension är och vad man kan recensera. Förklara tydligt att recensioner kan skilja sig åt beroende på vem som har skrivit den. Leta eventuellt upp recensioner i tidningar.

Skrivuppgift: Uppgiften är att utifrån nedanstående punkter skriva en recension, på ett individuellt sätt, av *Du lärde mig kärlek*. Sätt upp på väggen och läs/diskutera varandras texter.

Beskriv handlingen kortfattat.

Vilka personer är med?

Välj något i handlingen som du kan berätta lite mer om.

Vad tycker du om boken?

Teman/Budskap?

Arbetsmaterial till *Du lärde mig kärlek*

ORDKUNSKAP

Vad betyder orden?

- nöjd (rad 2, sid 386)
- vadade (rad 1, sid 40)
- näve (rad 6, sid 41)
- ivrig (rad 5, sid 42)
- pränta (rad 12, sid 49)
- udde (rad 6, sid 50)
- prydlig (rad 11, sid 52)
- förlamad (rad 2, sid 54)

Sätt in tre av orden i en mening.

ATT JOBBA VIDARE MED

Samarbeta med hemspråklärare och jämför hur *sammansatta ord* byggs upp i andra språk.

Följ upp boken med aktuell film om Alzheimers.

Arbetsmaterial till

Du lärde mig kärlek

ORDFÖRKLARINGAR

Sid 3:

sjalen (rad 6) - klädesplagg, ungefär som halsduk

rabatten (rad 8) - en plats för att odla blommor

visset (rad 10) - gammalt när det handlar om blommor/växter

Sid 4:

vårdare (rad 1) - en person som tar hand om sjuka

frisk (rad 6) - pigg, inte sjuk

löften (rad 16) - någon har lovat något, på hedesord

Sid 5:

rynkor (rad 6) - linjer, veck i ansiktet när huden blir gammal

vindpust (rad 11) - blåst

Sid 6:

på sned (rad 10) - inte rakt

Sid 8:

byn (rad 6) - litet samhälle med gårdar och hus

spetsgardiner (rad 15) - gardineri tunt tyg

nystrukna (rad 16) - jämna och utan rynkor

dukar (rad 16) - tyg att ha på bord

Sid 9:

porcelainet (rad 1) - tallrikar, glas, skålar

ballerina (rad 5) - dansande figur

förlossningen (rad 9) - födande av ett barn

vaserna (rad 12) - att ha blommor i

papiljotter (rad 16) - rullar för att göra håret lockigt

Arbetsmaterial till

Du lärde mig kärlek

Sid 10:

läppstift (rad 2) - för att få färg på läpparna
trivsamt (rad 7) - trevligt och fint
skönhet (rad 10) - vacker

Sid 11:

mager (rad 1) - för smal
späda (rad 5) - smal, svag

Sid 12:

andetag (rad 5) - att andas in
dyrbar (rad 8) - något som betyder mycket

Sid 13:

broderier (rad 13) - sytt så det blivit mönster

Sid 14:

biltur (rad 5) - åka en stund med bil
ostadig (rad 16) - ramlar lätt, vinglig

Sid 15:

pillar (rad 5) - röra vid, peta på
reaktion (rad 16) - man vaknar till, uppfattar

Sid 28:

lena (rad 10) - mjuka

Sid 22:

hudcancer (rad 1) - sjukdomen cancer på huden
vaselin (rad 3) - ett fett som gör huden och läppar mjuka
Mariekek (rad 6) - en sorts kek
smörgås (rad 8) - en skiva bröd, macka

Arbetsmaterial till

Du lärde mig kärlek

Sid 23:

unnade (rad 11) - gärna låta få, vara värd något

volang (rad 15) - en tygbit som är veckad

avundsjuka (rad 17) - tycka illa om något som någon annan har eller får

Sid 24:

generös (rad 1) - när man tycker om att ge andra

tålmodigt (rad 15) - lugn, kan vänta, uthållig

Sid 27:

förvirrat (rad 7) - inte klar i hjärnan

krafsar (rad 13) - river, sliter

Sid 28:

termos (rad 1) - att förvara varma/kalla drycker i så det behåller sin temperatur

svartvinbärssaft (rad 2) - saft gjord på bären svarta vinbär

lydigt (rad 5) - göra som någon säger

förundrat (rad 17) - förvånat

Sid 31:

stupar (rad 14) - ramlar

ytterst (rad 16) - längst ut

Sid 32:

fåfänga (rad 14) - bry sig om hur man ser ut

Sid 34:

gåva (rad 1) - present

återbetalning (rad 12) - betala tillbaka

uppföring (rad 14) - göra något som man inte vill men som den andre behöver

Sid 35:

skränar (rad 1) - skriker

Arbetsmaterial till

Du lärde mig kärlek

Sid 36:

nöjd (rad 2) - glad, tacksam
snäckor (rad 9) - litet djur med hårt skal
kittlar (rad 10) - killa, röra vid
plasthink (rad 13) - en hink gjord av plast

Sid 37:

krabbor (rad 3) - ett havsdjur med klor och hårt skal
sniglarna (rad 11) - djur som går sakta med sitt hus på ryggen

Sid 40:

vadade (rad 1) - gå sakta ut i vattnet
midjan (rad 2) - mitten på kroppen
ängsliga (rad 10) - oroliga, rädsla

Sid 41:

näve (rad 6) - hand

Sid 42:

ivrig (rad 5) - glad, lycklig

Sid 48:

motvilligt (rad 5) - vill inte
på tork (rad 16) - hänga upp något blött så att det torkar

Sid 49:

vaggar (rad 1) - svänga, gunga
pränta (rad 12) - rista in så det inte försvinner

Arbetsmaterial till

Du lärde mig kärlek

Sid 52:

friden (rad 6) - lugnet
prydlig (rad 11) - fin
rödbränd (14) - när man bränt sig i solen

Sid 54:

förlamad (rad 2) - när man inte kan gå/röra sig

Sid 57:

hjälpmedel (rad 1) - redskap, saker som hjälper till
alzheimers (rad 7) - sjukdom som gör att man blir glömsk och förvirrad

Sid 58:

vara till besvär (rad 3) - vara i vägen, inte välkommen

Sid 64:

vardagsting (rad 16) - saker som man gör varje dag

Sid 65:

nåd (rad 15) - form av kärlek

Sid 66:

ögonblicken (rad 7) - tillfällen, korta stunder

Sid 67:

smärtsamma (rad 9) - något som gör mycket ont